

Warszawa, 13 marca 2025 r.

Szanowny Pan
Arkadiusz Chęciński
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Rządu i Samorządu Terytorialnego

Szanowny Panie Przewodniczący,

reprezentujemy kilkaset niepublicznych szkół i przedszkoli z całej Polski. Zwracamy się do Pana w związku z propozycjami zmian w zakresie finansowania zadań oświatowych j.s.t., zaprezentowanymi 26 lutego br. przez stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W opublikowanym przez Państwa dokumencie czytamy m.in., że:

przedszkola i szkoły niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez inne niż JST podmioty powinny stanowić uzupełnienie sieci szkół i placówek samorządowych. Samorząd powinien zyskać kompetencje podejmowania decyzji, które z tych placówek stanowią uzupełnienie i będą dotowane przez samorząd. Pozostałe jednostki mogłyby funkcjonować bez finansowania ze środków publicznych.

Jesteśmy zbulwersowani taką propozycją. Uważamy, że wynika ona z braku zrozumienia roli, jaką odgrywają szkoły niepubliczne w systemie edukacji.

Przypominamy, że zgodnie z art. 70 ust. 3 Konstytucji:

Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne. Obywatele i instytucje mają prawo zakładania szkół podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych oraz zakładów wychowawczych.

Jeśli zagwarantowany przez Konstytucję wybór szkoły ma być realny, szkoły niepubliczne powinny otrzymywać taką samą dotację jak szkoły publiczne. **Nie do pomyślenia w tym kontekście** jest różnicowanie niepublicznych szkół, zwłaszcza na podstawie decyzji władz samorządowych.

Przyznanie samorządowi wspomnianych kompetencji sprawi, że zagwarantowany Konstytucją wybór stanie się fikcją. Można mieć także obawy, czy każdy, wyposażony w takie kompetencje samorząd, ograniczając możliwości działania szkołom niesamorządowym poświęci wystarczającą uwagę doskonaleniu prowadzonych przez siebie szkół, a także czy u podłoża decyzji podejmowanych przez część władz samorządowych będą leżały wyłącznie przesłanki czysto merytoryczne.

Szanowny Panie Przewodniczący,

wspólnotę samorządową tworzą z mocy prawa mieszkańcy. Szkoły niepubliczne zapewniają im dostęp do zróżnicowanej oferty edukacyjnej. Dla części rodziców i uczniów stają się jedyną alternatywą, gdy szkoła publiczna nie jest w stanie odpowiedzieć na potrzeby rozwojowe dziecka lub

gdy na danym terenie władze samorządowe nie zapewniły w szkołach prowadzonych przez j.s.t. wystarczającej liczby miejsc dla dzieci mieszkających w okolicy.

Wiele spośród niepublicznych szkół działa w polskich miastach, gminach i powiatach od ponad 30 lat. **Stanowczo sprzeciwiamy się propozycjom działań, których celem jest ich osłabienie.** Uważamy, że rolą władz samorządowych jest wzmacnianie publicznych placówek, tak by były atrakcyjne dla mieszkańców, a nie ograniczenie dostępu do szkół niepublicznych, wskutek czego mieszkańcy wybiorą szkoły publiczne bez względu na ich poziom, wyłącznie z braku innej możliwości.

Zgadzamy się, że sposób finansowania oświaty w naszym kraju nie jest optymalny. W swoim dokumencie trafnie wskazali Państwo, że innego uregulowania wymaga choćby finansowanie szkół dla dorosłych, tak by uniemożliwić nadużycia, do których dochodzi w niektórych szkołach, ze szkodą nie tylko dla budżetu samorządów, ale także dla reputacji rzetelnych podmiotów prowadzących inne szkoły niepubliczne.

W swoich propozycjach pominęli jednak Państwo **inne, nieracjonalne rozwiązania, które obowiązują w zakresie finansowania oświaty.** Przykładowo, trudno zrozumieć dlaczego środki na edukację dziecka, które uczęszcza do szkoły w innej gminie lub powiecie, pochodzą z budżetu j.s.t., na terenie której znajduje się szkoła. Wydaje się oczywiste, że decydujące powinno być w tym kontekście miejsce zamieszkania dziecka, a koszty jego edukacji powinien ponosić samorząd, który korzysta z podatków płaconych przez jego rodziców.

Takie nieracjonalne rozwiązania powinny być przedmiotem dyskusji o finansowaniu oświaty. Niestety, w dokumencie opublikowanym przez stronę samorządową zostały one pominięte, gros propozycji dotyczy z kolei placówek niepublicznych, które dla władz samorządowych wydają się być wygodnym tematem zastępczym. W opublikowanym dokumencie nie odnoszą się Państwo także **do kwestii, która powinna być dla nas wszystkich najważniejsza, czyli do jakości edukacji.** Nie ulega wątpliwości, że ograniczenia nakładane na szkoły niepubliczne utrudnią rozwój oświaty i wpłyną negatywnie na jakość edukacji w Polsce.

Jako reprezentanci rodziców i uczniów naszych szkół, którzy są mieszkańcami zarządzanych przez Państwa gmin i powiatów, **mamy nadzieję, że w przyszłości energia władz samorządowych zostanie spożytkowana na wzmacnianie szkół publicznych, nie zaś na konfrontację z niepubliczną oświatą.** Deklarujemy przy tym wolę współpracy z Państwem na rzecz bardziej racjonalnego finansowania polskiej oświaty i doskonalenia jakości edukacji w Polsce.

Z poważaniem,

Zygmunt Puchalski

Prezes

Spółecznego Towarzystwa Oświatowego

Magdalena Wontek

Prezes

Krajowego Forum Oświaty Niepublicznej

Do wiadomości:

- Pani Barbara Nowacka, Ministra Edukacji
- Pan Tomasz Siemoniak, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego